

Een *Plateosaurus* in het Belgisch Museum voor Natuurwetenschappen

Actueel "in voorbereiding" in het lab - voor nog zeker één jaar -
om hem te kunnen presenteren aan het publiek in 2017

Een nieuw en authentiek dinosaurusskelet van meer dan 5 meter lang

Een uniek exemplaar van 210 miljoen jaar oud

Patriarch van de « grote » dinosaurïërs

Van onschatbare waarde

Persdossier

Vandaag, 20 juni 2016, hebben we

in aanwezigheid van

Dhr. Rudi Vervoort, Minister-President van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

Dhr. Siro Beltrami, zaakgelastigde a.i. van de Zwitserse Ambassade,

Dhr. Alessandro Pulvirenti, attaché van de Zwitserse Ambassade,

Mevr. Camille Pisani, algemeen directeur van het

Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen en zijn Museum,

en het team van de paleontologie,

officieel de *Plateosaurus* in ontvangst genomen.

We houden je op de hoogte van de belangrijke momenten en de volgende stappen in de preparatie.
In de loop van dit of volgend jaar nodigen we je uit op welbepaalde persmomenten achter de schermen.

Persbericht

Een *Plateosaurus* in het Belgisch Museum voor Natuurwetenschappen

**Actueel "in voorbereiding" in het lab - voor nog zeker één jaar -
om hem te kunnen presenteren aan het publiek in 2017**

Een nieuw en authentiek dinosaurusskelet van meer dan 5 meter lang

Een uniek exemplaar van 210 miljoen jaar oud

Patriarch van de « grote » dinosaurïers

Van onschatbare waarde

Sinds mei 2016 heeft het Museum, met de steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en onder de vorm van een permanente bruikleen, het authentieke fossiele skelet van een *Plateosaurus* verkregen.

Deze grote plantenetende dinosauriër, uit het trias, is een van de eerste grote dinosauriërs. Hij is rechtstreeks van de groeve van Frick (Zwitserland) bij ons in "afzonderlijke blokken" toegekomen: sinds zijn opgraving is elk afzonderlijk fossiel deeltje van de dinosauriër, samen met de afzettingsslaag, beschermd door een gipslaag.

Het technische werk om hem te behandelen en te monteren, moet heel minutieus gebeuren, en zal minstens 1 jaar in beslag nemen. Pas nadien zal de *Plateosaurus* in de zalen van het Museum tentoongesteld kunnen worden. De opening voor het publiek is voorzien voor 2017.

Pascal Godefroit, paleontoloog en verantwoordelijke van het Operationeel Departement Aarde van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN) leidt het werk achter de schermen samen met een team van drie technici.

Met de financiële steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Wat is *Plateosaurus*?

Hij leefde ongeveer 210 miljoen jaar geleden. Met zijn meer dan 5 meter lengte was *Plateosaurus* één van de grootste dinosauriër uit het trias (zijn voorlopers werden niet groter dan 1,5 meter). Maar hij was bovenal één van de eerste 'langnekken'. *Plateosaurus* is de best gekende Prosauropoda, de voorlopers van de Sauropoda zoals *Diplodocus*. Hij had een lange staart en een nek die al relatief uitgestrekt was. Zijn grootte liet hem toe zich met uiteenlopende planten te voeden en waarschijnlijk at hij ongeveer alles waar hij bij kon. *Plateosaurus* was vermoedelijk een viervoeter, maar kon zich nu en dan op twee poten rechtzetten, bijvoorbeeld om zich te goed te doen aan een hoge boomkruin. Hij leefde in kuddes en verdedigde zich met de stevige klauwen van zijn voorpoten.

Vanwaar komt ons fossiel exemplaar?

Onze *Plateosaurus* komt uit de Frick-groeve in Zwitserland. Zo'n exemplaar is vandaag enkel terug te vinden in Europa: er zijn er tot nu toe, enkel gevonden in Duitsland, Zwitserland en Frankrijk.

De Frick-groeve is een belangrijke, laat Triassische (± 210 miljoen jaar oud), dinosauriërsite. De voorbije 40 jaar zijn er meer dan 30 quasi volledige skeletten van plateosauriërs opgegraven. Hoewel de eerste ontdekkingen eerder toevallig waren, werden er vanaf 1976 ook verscheidene systematische opgravingen gepland en uitgevoerd. Dankzij de rijke collectie aan materiaal dat recentelijk verzameld is, kunnen we nu de anatomie en de levenswijze van *Plateosaurus* beter begrijpen. Na Bernissart (bij Bergen in België en ontdekkingsplaats van de Iguanodons in 1878) heeft Frick één van de rijkste concentraties dinosauriërskeletten in Europa waarvan de beenderen in de correcte houding gevonden zijn. Deze dinosauriërs zijn waarschijnlijk vast geraakt in modderige moerassige vlaktes die deze regio bedekten aan het einde van het trias.

Het Sauriërmuseum van Frick stelt het KBIN een permanente bruikleen voor van een volledige *Plateosaurus*. Er zijn te veel onbewerkte fossielen die zich opstapelen in hun bewaarruimtes en ze kunnen het zich niet veroorloven om alle fossielen voor te bereiden. Ze willen ze daarom liever naar het buitenland sturen: de gastinstelling zal het geleende skelet zelf moeten prepareren om het tentoon te kunnen stellen in zijn eigen museum.

Huidige fase : achter de schermen

Witte jassen en "kleine botjes": in het lab van het Instituut

Als we dit exemplaar in ons Museum opnemen, dan wil dat zeggen dat het voorbereid, bewaard en samengesteld moet worden in ons paleontologisch lab voor we het tentoonstellen. Dit betekent dat het Instituut en zijn Museum een extra gespecialiseerde technicus heeft moeten aanwerven voor een periode van ongeveer één jaar om deze lange en minutieuze taak uit te voeren.

Ter illustratie : het vrijmaken en voorbereiden van een voet van de *Plateosaurus* neemt 1 maand in beslag.

In de ateliers van de dienst paleontologie worden de fossielen ontdaan van hun gipsen bescherming en zeer nauwkeurig gereinigd. Daarna worden ze zeer minutieus onderzocht, tot in de kleinste hoekjes... En het is ook daar dat het skelet wordt gereconstrueerd om het in de "vermoedelijk levensechte houding" te tonen.

De voorbereiding van de beenderen

Voor de fossielen wetenschappelijk worden onderzocht en aan het publiek worden getoond in het Museum, moeten ze volledig worden schoongemaakt. De gipsblokken die in het lab aankomen, worden opengemaakt met een zaag of slijpschijf. De beenderen worden met engelengeduld ontdaan van het omhullende gesteente, waarin ze al miljoenen jaren gevat zaten. Daarvoor gebruikt men pneumatische instrumenten, zoals die bij de tandarts.

Ze worden dan verstevigd met speciale harsen en losgekomen fragmenten worden weer vastgekleefd. Dan kan elk afzonderlijk bot uit het gipsen omhulsel worden verwijderd.

Het monteren

Het skelet zal waarschijnlijk aan het publiek voorgesteld worden in een "waarschijnlijk levensechte houding". Daarom wordt er een metalen structuur ontworpen die zo discreet mogelijk wordt gehouden en waarop de beenderen van de *Plateosaurus* worden vastgemaakt.

Waarom is het interessant voor ons Museum en zijn dinosauriërcollectie?

Brussel is tot op vandaag de enige plek in België waar je echte skeletten kan zien, met uitzondering van Bernissart, dicht bij Bergen, waar ook een iguanodonskelet is tentoongesteld. **Onze *Plateosaurus* is een authentiek skelet en zijn gefossiliseerde beenderen zijn niet erg fragiel zodat hij zonder beschermende vitrine kan worden tentoongesteld aan het publiek.**

De *Plateosaurus* is vooral interessant voor onze *Galerij van de Dinosauriërs* omdat het één van de eerste grote dinosauriërs (hij is ongeveer 5 m lang) op onze planeet was. Hij illustreert perfect de ecologische overgang tussen de gewervelde diersoorten uit het trias en de jura, als gevolg van de eerste stappen van het opbreken van het Pangea (het [supercontinent](#) dat bestond tijdens het einde van het [perm](#) en het [trias](#), 250 tot 210 miljoen jaar geleden, waaruit alle huidige [continenten](#) ontstaan zijn). Dus het integreren van dit origineel plateosaurus skelet in onze dinosauriërzaal past perfect in de thema's van de derde zone van onze tentoonstelling die gewijd is aan de evolutie van de dinosauriërs en het zal eveneens het thema van de "sauropoda" versterken.

Met zijn 3000 m² is onze *Galerij van de Dinosauriërs*, geopend in 2007, de grootste dinogalerij van Europa. In 2015 zijn we door CNN geklasseerd in bij de "10 beste dinomusea" ter wereld. De *Plateosaurus* is een belangrijke toeristische troef voor Brussel en voor België. We kregen van het Sauriërmuseum van Frick en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een mooi geschenk: we kunnen dit authentiek fossiel tentoonstellen voor de tiende verjaardag van de galerij.

De *Plateosaurus* in cijfers

- ☞ 1 authentiek fossiel skelet
- ☞ 1 gerenommeerd paleontoloog
- ☞ 3 technici om hem voor te bereiden
- ☞ meer dan 5 meter lengte voor één van de eerste grote dinosauriërs
- ☞ 4 houten kisten voor het transport
- ☞ Minstens 12 maanden werk in het lab
- ☞ 200 botten om samen te stellen
- ☞ 500 kilo aan fossielen
- ☞ 210 miljoen jaar oud... !

